

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoCsp/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119222901
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:6119222901.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a členov senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej a JUDr. Daniela Ilavského v spore žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast. splnomocnenkyňou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: I. T., nar. XX. I. XXXX, bytom Y., E. XXX/XX B, o 5.000 eur a príslušenstvo, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 27Csp/76/2019-56 z 28. októbra 2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd rozsudkom zo dňa 28. októbra 2019 výrokom I. žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplata sumy 5.000 eur a úroku z omeškania 5,00% p. a. zo sumy 5.000 eur od 15. júna 2017 do zaplata zamietol a výrokom II. žalovanému nepriznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ust. § 52 ods. 1 a 2, § 54 ods. 1 a 2, § 53 ods. 9, § 54a, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 122 a § 565 O. z. (z. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy), ako aj § 497 Obch. z. (z. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy).

3. Vecne rozhodnutie odôvodnil tým, že právny predchodca žalobkyne a žalovaný uzavreli zmluvu o úvere v zmysle ustanovení Obch. z., O. z. a zákona o spotrebiteľských úveroch. V danom prípade sa jedná o právny vzťah založený na základe spotrebiteľskej zmluvy, pri uzatváraní ktorej bol žalovaný v postavení spotrebiteľa. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že sa jedná o formulárovú (typovú) zmluvu pripravenú vopred veriteľom, ktorej obsah nemal spotrebiteľ možnosť reálne ovplyvniť. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvným typom s osobitnou právnou úpravou v zákone č. 129/2010 Z. z., ktorý je k ustanoveniam O. z. s podrobnou úpravou spotrebiteľských zmlúv od 1. apríla 2004 predpisom lex specialis a i v prípade spotrebiteľského úveru ide o spotrebiteľskú zmluvu. To znamená, že pokiaľ určité otázky nie sú vyslovene upravené zákonom č. 129/2010 Z. z., použijú sa na ich riešenie príslušné ustanovenia O. z., vrátane všeobecných ustanovení o záväzkoch. Napokon aj podľa § 54 ods. 1 O. z. veta prvá, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona (O. z.) v neprospech spotrebiteľa. Nakoľko žaloba bola podaná na súd za účinnosti § 54a O. z. (účinného od 5. decembra 2018) súd prvej inštancie sa musel ex offa zaoberať možným premlčaním pohľadávky. Pred nadobudnutím účinnosti tejto novely dochádzalo v praxi k prípadom, keď si veriteľ uplatnil už premlčanú pohľadávku zo spotrebiteľskej zmluvy na súde, pričom ak dlžník premlčanie

nenamietal, súd veriteľovi pohľadávku priznal. Po nadobudnutí účinnosti novely, ktorou bolo doplnené ustanovenie § 54a (od 5. decembra 2018) už nie je možné vymáhať, t. j. uplatniť si na súde premlčanú pohľadávku zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. v rozhodcovskom konaní alebo vymáhať v exekučnom konaní. Zároveň sa táto úprava z dôvodu predchádzania prípadnej nerovnosti vzťahuje na obe strany spotrebiteľského vzťahu, t. j. na nároky uplatnené nielen dodávateľom, ale i spotrebiteľom. Súd z týchto dôvodov skúmal, či uplatnený nárok, resp. jeho časť nie je premlčaný. V danom prípade bolo dohodnuté plnenie v splátkach, v dohodnutých termínoch vždy k 15. dňu v mesiaci. Dlžník uhradil v plnej výške 202,13 eur splátky splatné do 15. septembra 2015, i keď aj tieto splátky zaplatil oneskorene. Splátku splatnú dňa 15. októbra 2015 zaplatil len čiastočne vo výške 7,49 eur, veriteľ úver zosplatnil dňa 5. apríla 2016. Premlčacia doba v prípade spotrebiteľského úveru, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre ktorú došlo k uplatneniu práva podľa § 565 O. z., a teda k zosplatneniu celej pohľadávky za predpokladu, že to bolo medzi stranami spotrebiteľského úveru dohodnuté, pričom však musí byť zachované, že veriteľ môže uplatniť toto právo najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Pre prípady, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným, splatným celý dlh stanovuje O. z. v § 103, druhá veta, osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu. V zmysle § 103 veta druhá O. z., ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby je tak rozhodné zistenie splatnosti tej splátky, pre nezaplatenie ktorej veriteľ pristúpil k zosplatneniu celého úveru. Predchodca žalobkyne úver zosplatnil dňa 5. apríla 2016. Pokiaľ z právneho úkonu, ktorým došlo zo strany predchodcu žalobkyne k uplatneniu práva podľa § 565 O. z. nie je možné zistiť, pre ktorú splátku došlo k zosplatneniu úveru, treba vychádzať z toho, že veriteľ mohol pristúpiť k zosplatneniu len za podmienok podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 O. z. K zosplatneniu dňa 5. apríla 2016 mohlo dôjsť len pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15. decembra 2015 (do omeškania sa žalovaný dostal 16. decembra 2015 a lehota 3 mesiacov uplynula 16. marca 2016 a splatnosť nasledujúcej splátky bola 15. apríla 2016). Ak právny predchodca žalobkyne vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15. decembra 2015, začala plynúť premlčacia doba na uplatnenie práva na zaplatenie celého zosplatneného dlhu odo dňa splatnosti uvedenej splátky a uplynula dňa 15. decembra 2018. Žaloba bola podaná na súde dňa 29. januára 2019, teda po márnom uplynutí premlčacej doby zosplatnených splátok, preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol. K rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v Trenčíne v obdobných veciach, napr. v rozsudku sp. zn. 5Co/739/2015 zo dňa 13. apríla 2016, v rozsudku sp. zn. 19Co/42/2017 zo dňa 18. januára 2018, v rozsudku sp. zn. 6Co/218/2018 z 26. marca 2019, v rozsudku sp. zn. 19Co/1/2017 z 18. januára 2018, v rozsudku sp. zn. 4Co/42/2019 z 16. apríla 2019, v rozsudku sp. zn. 16Co/51/2018 zo dňa 23. júla 2019, Krajský súd v Banskej Bystrici z 31. júla 2019 v rozsudku sp. zn. 17Co/283/2018, v rozsudku sp. zn. 12Co 169/2018 z 24. mája 2019, v rozsudku sp. zn. 17Co/128/2018 z 22. mája 2019, v rozsudku sp. zn. 17Co 323/18 zo dňa 14. augusta 2019, v rozsudku sp. zn. 13Co/133/2019 zo dňa 26. júla 2019.

4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle ust. § 255 ods. 1 C. s. p. (zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - C. s. p.) a contrario i za použitia analógie podľa čl. 4 ods. 1 C. s. p. Plne úspešnému žalovanému, ktorému vznikol nárok na náhradu trov konania nepriznal náhradu trov konania, nakoľko možnosť priznania náhrady vylučovalo to, že mu v tomto konaní preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy konania nevznikli (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. októbra 2016, sp. zn. 6Cdo/544/2015).

5. Proti tomuto rozsudku podala v celom rozsahu odvolanie žalobkyňa, ktorá uplatnila odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C. s. p. s tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadala, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a žalobe v celom rozsahu vyhovel, resp. aby zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Odvolateľka nesúhlasila so záverom prvoinstančného súdu, že ňou uplatnený nárok nemožno priznať z dôvodu premlčania vzhľadom na právnu úpravu § 101, § 103, § 565 a § 53 ods. 9 O. z. Nestotožnila sa s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, v zmysle ktorého v prípade, ak dôjde k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru podľa ust. § 565 O. z. (tak ako v súdenom prípade podaním zo dňa 5. apríla 2016), potom v zmysle ust. § 103 O. z. začína plynúť premlčacia doba pre všetky splátky úveru splatné do budúca od prvej splátky úveru, ktorú dlžník neuhradil riadne a včas (v posudzovanom prípade splátka úveru splatná dňa 15. decembra 2015). Súd na podklade uvedenej

úvahy dospel k záveru, že premlčacia doba začala plynúť dňa 15. decembra 2015 a uplynula dňa 15. decembra 2018, pričom keďže žaloba bola podaná na súde dňa 29.1.2019, podľa názoru súdu prvej inštancie bola podaná po uplynutí premlčacej doby. Pri dohode o plnení dlhu v splátkach môže veriteľ od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou). Každá zo splátok tak predstavuje samostatné plnenie a preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba podľa § 103 O. z. samostatne. O. z. ďalej v ustanovení § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že ak sa nesplní niektorá splátka, môže veriteľ uplatniť právo na zosplatenie celého dlhu (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu, avšak toto svoje právo môže uplatniť len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, v opačnom prípade toto právo zaniká. Ak toto právo veriteľ uplatní, trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu splatnosti celého dlhu. Ak však veriteľ toto právo nevyužije a ďalšia splátka sa stane splatnou, potom toto právo zaniká a vzniká mu až v prípade, ak dlžník nezaplatí ani túto, ďalšiu splátku dlhu. V súvislosti s premlčaním nároku žalobkyne treba uviesť, že neuplatenie práva podľa ust. § 565 O. z. do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky spôsobuje zánik tohto práva veriteľa. V posudzovanom prípade bolo preukázané, že žalovaný bol v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (5. apríla 2016) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace (od 15. decembra 2015). Keďže však právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť zaniká splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky, potom mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť v posudzovanom prípade vyhlásená pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. marca 2014. Oprávnenie žalobkyne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie tejto splátky totiž zaniklo v súlade s ust. § 565 O. z. dňa 20. apríla 2014, t. j. splatnosťou ďalšej splátky úveru. Zároveň je potrebné uviesť, že ak by žalobkyňa pre nesplnenie tejto splátky vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru, potom by porušila ust. § 53 ods. 9 O. z., nakoľko žalovaný nebol v tom čase v omeškaní po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v prípade, ak žalobkyňa vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 5. apríla 2016 - toto svoje právo uplatnila v súlade s ust. § 565 O. z. pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15. marca 2016 a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 O. z. po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako tri mesiace. V posudzovanom prípade teda došlo v súlade s ust. § 565 O. z. a § 53 ods. 9 O. z. k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pre nesplnenie splátky splatnej dňa 15. marca 2016. Premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 15. marca 2016 tak začala v súlade s ust. § 103 O. z. plynúť od zročnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (v posudzovanom prípade od splátky splatnej dňa 15. marca 2016) a uplynula by najskôr dňa 15. marca 2019. Keďže žaloba bola na súde podaná dňa 29. januára 2019, žalobkyňa má za to, že svoj nárok uplatnila na súde pred uplynutím premlčacej doby. Súd prvej inštancie na vec aplikoval ust. § 54a O. z., pričom v súvislosti s týmto zákonným ustanovením žalobkyňa poukázala na nasledovné:

Podľa ustanovenia § 54a O. z. „ premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel. “

Žalobkyňa zastáva názor, že aplikáciou ustanovenia § 54a O. z. došlo k značnému narušeniu princípov právneho štátu, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu ochrany pred svojvoľným zásahom štátnej moci zakotvanej v čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, k narušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. I. Dodatočného protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu podľa čl. 46 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania garantovanej čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Žalobkyňa poukazuje na skutočnosť, že uvedené ustanovenie vykazuje obdobný zásah do Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva na súdnu ochranu tak, ako vykazovalo protiústavné ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktoré bolo Ústavným súdom Slovenskej republiky dňa 7. februára 2018 vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 11/2016 vyhlásené za nesúladne s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí pléna dňa 7. februára 2018 rozhodol o návrhu Okresného súdu Košice II o súlade § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa s Ústavou Slovenskej republiky tak, že ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a teda je protiústavné. Žalobkyňa zastáva názor, že v

prejednávacom prípade sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov (§ 54a O . z.) s Ústavou Slovenskej republiky a preto ak súd hodlal aplikovať na prejednávany prípad ust. § 54a O. z., potom mal postupovať v zmysle ustanovenia § 162 ods. 1 C. s. p., konanie prerušiť a podať návrh na začatie konania o nesúlade právnych predpisov s Ústavou Slovenskej republiky podľa článku 125 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Vzhľadom na uvedené, súd prvej inštancie v posudzovanom prípade nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z nepráva nemôže nikdy vzniknúť právo a preto by bolo krajne nespravodlivé, ak by bola žaloba zamietnutá z dôvodu aplikácie zákonného ustanovenia, ktoré vykazuje obdobné, dokonca prísnejšie znaky ako ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré bolo Ústavným súdom Slovenskej republiky vyhlásené za protiústavné.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 C. s. p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C. s. p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom(§ 379 C. s. p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C. s. p.), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 C. s. p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne päť dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C. s. p.), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v celom rozsahu vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 C. s. p.).

7. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, vychádzajúc z odvolacej argumentácie uplatnenej žalobkyňou, bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru, že žalobou uplatnený nárok žalobkyne je premlčaný, v dôsledku čoho, s použitím § 54a O. z., ho nebolo možné vymáhať a ani súdom priznať, čo viedlo k zamietnutiu žaloby v celom rozsahu.

8. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaný neuhrádzal splátky vo výške 202,13 eur, ktoré boli splatné od 15. októbra 2015 (splátka splatná v októbri 2015 bola zaplatená len čiastočne vo výške 7,49 eur), keď dovtedy uhradené boli aj keď nie v dohodnutých lehotách. Právny predchodca žalobkyne využil svoje oprávnenie a listom z 5. apríla 2016 nazvaným „ Výzva k splateniu celého úveru “ žalovanému oznámil, že predmetná úverová pohľadávka sa stáva okamžite predčasne splatnou v celom rozsahu, pričom žalovaného vyzval na úhradu celého úveru najneskôr do 15 dní od odoslania výzvy. Súd prvej inštancie správne v preskúmanom rozsudku skonštatoval, že uvedenou listinou došlo k účinnému zosplateniu predmetného dlhu žalovaného v súlade s ust. § 53 ods. 9 O. z. v spojení s § 565 O. z., po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky splatnej dňa 15. decembra 2015, keď splatnosť dlhu vyvolal pôvodný veriteľ výzvou zo dňa 5. apríla 2016.

9. Podľa ust. § 101 O. z. aplikovaného súdom prvej inštancie, ktoré je nevyhnutné považovať za generálne, pritom všeobecne platí, že trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, s dovetkom - ak nie je ďalej ustanovené inak. V nasledujúcom ust. § 103 O. z., ktoré je nevyhnutné vo vzťahu k § 101 O. z. považovať za špeciálne, vo vete druhej je ale ustanovené, že ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, pričom nasleduje výslovne odkaz na § 565 O. z., začne plynúť premlčacia lehota odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. V právnom poriadku pritom platí zásada lex specialis derogat legi generali, ktorá znamená, že ak existuje rozpor medzi ustanoveniami dvoch právnych predpisov - noriem, prednosť má konkrétnejší právny predpis oproti všeobecnejšiemu.

10. Na premlčanie zosplatennej pohľadávky bolo potom v zmysle uvedenej zásady nevyhnutné aplikovať špeciálne ust. § 103 veta druhá O. z. s tým, že premlčacia doba v danom prípade začala plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, teda tej, pre ktorú došlo k zosplateniu dlhu dňa 5. apríla 2016, t. j. pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 15. decembra 2015, do omeškania sa žalovaný dostal 16. decembra 2015 a lehota 3 mesiacov uplynula 16. marca 2016 (§ 122 ods. 2 O. z.). Keďže žaloba na súde bola podaná až dňa 29. januára 2019 - po uplynutí premlčacej doby, t. j. podaná po 15. decembri 2018,

žalobou uplatnený nárok bol premlčaný a ako taký v zmysle § 54a O. z. nemohol byť vymáhaný a súd ho nemohol priznať. Žaloba bola preto správne prvoinštančným súdom zamietnutá.

11. Pri nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné vyčakať tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky v zmysle § 53 ods. 9 O. z. pred uplatnením nároku na zosplatenie celej pohľadávky podľa § 565 O. z., čo znevýhodňuje veriteľa, avšak stalo sa tak z vôle zákonodarcu za účelom ochrany slabšej strany - spotrebiteľa.

12. Čo sa týkalo námietky odvolateľky, ohľadom návrhu na začatie konania o nesúlade právnych predpisov s Ústavou Slovenskej republiky, že z najaktuálnejšieho rozhodnutia (uznesenia) Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 24/2020 zo dňa 21. októbra 2020 vyplýva značné obmedzenie návrhového oprávnenia všeobecného súdu podľa čl. 144 ods. 2 ústavy. Predmetným rozhodnutím Ústavný súd Slovenskej republiky návrh Krajského súdu v Trnave (ktorým sa domáhal vyslovenia, že „ustanovenie § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, a o zmene a doplnení niektorých zákonov nie je v súlade s čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky“) odmietol ako podaný zjavne neoprávnenou osobou, pričom z bodu 40 rozhodnutia vyplýva, že cit: „ priestor pre konanie o súlade právnych predpisov, iniciovaný všeobecným súdom podľa ustanovenia čl. 144 ods. 2 ústavy, ktorého hypotéza je limitovaná požiadavkou prejudiciality a v nadväznosti na to účinkami nálezu Ústavného súdu SR podľa čl. 125 ods. 3 ústavy (s odrazom v § 91 až § 93 zákona o Ústavnom súde), je zúžený, nie však vyvolávajúci obsolétnosť takého postupu. Možno doň zaradiť, bez bližšieho objasňovania konkrétnych podmienok (výpočet nemusí byť vyčerpávajúci), možnosť napadnúť procesné ustanovenia (s okamžitou aplikabilitou zmenené ho právneho stavu v ďalšom priebehu konania), možnosť dosiahnuť zmenu hmotnoprávneho podkladu (kritérií) pre konštitutívne rozhodovanie (súdov alebo orgánov verejnej správy), možnosť namietat nesúlad právnych predpisov v trestných veciach v súvislosti s účinkami čl. 50 ods. 6 ústavy (a so sekundárnym efektom podľa § 93 ods. 1 zákona o Ústavnom súde), prichádza do úvahy aj situácia, keď sa vyslovením nesúladu právnych predpisov vytvorí priestor na priamu prednostnú aplikáciu medzinárodnej zmluvy uvedenej v čl. 7 ods. 5 ústavy. Vo všetkých týchto prípadoch ide o účinky nálezu Ústavného súdu „ ex nunc“, eventuálne modifikované v kontexte použitia osobitnej ústavnej alebo zákonnej úpravy (čl. 7 ods. 5, resp. čl. 154c ods. 1 ústavy, čl. 50 ods. 6 ústavy, § 93 Zákona o Ústavnom súde SR).“

13. Odvolací súd konštatuje, že žiaden z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C. s. p. nebol žalobkyňou uplatnený dôvodne, pretože súd prvej inštancie jej neznemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil, včítane závislého a správneho výroku o náhrade trov prvoinštančného konania, osobitnými odvolacími dôvodmi nenapadnutého, preto rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ust. § 387 C. s. p. potvrdil.

14. V zmysle § 396 ods. 1 C. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

15. V zmysle § 255 ods. 1 C. s. p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

16. V zmysle § 262 ods. 1 C. s. p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

17. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 396 ods. 1 C. s. p.), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní pasívny, nevykonan žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil ani nevyčíslil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

19. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia C. s. p. alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

20. Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 C. s. p. aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov C. s. p. zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C. s. p. v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

21. Danou problematikou sa zaoberalo aj občianskoprávne kolégium NS SR, pričom v uznesení č. 15 z 9. októbra 2018 prijalo právnu vetu, podľa ktorej, ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov C. s. p., zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.

22. Odvolací súd potom hoci úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal s odkazom na záver uznesenia Najvyššieho súdu SR z 26. októbra 2016, sp. zn. 6 Cdo 544/2015 (na ktoré rozhodnutie pri rozhodovaní o trovách konania odkázal i súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku), podľa ktorého ak úspešnej strane sporu alebo strane, ktorá procesne nezavinila zastavenie konania, preukázateľne v konaní žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy konania nevznikli, súd jej nárok na náhradu trov konania neprizná.

23. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3 : 0 (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení; § 393 ods. 2 druhá veta C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.